

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 296/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpených JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom, Floriánska 16, Košice, proti uzneseniam Mestského súdu Bratislava I sp. zn. 4T/88/2008 z 28. mája 2024 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Tos/143/2024 z 27. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. januára 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označenými uzneseniami všeobecných súdov. Sťažovatelia sa domáhajú zrušenia uznesenia krajského súdu z 27. novembra 2024 a vrátenia veci na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňujú náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a predložených dôkazov vyplýva nasledovný stav veci:

3. Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave podala 30. júla 2008 na Okresnom súde Bratislava I na sťažovateľov a ďalšie osoby obžalobu z 29. júla 2008 pre trestný čin vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1 a 2 písm. a), d) a i) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a iné.

4. Prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podaním z 25. marca 2024 v zmysle § 33a ods. 8 Trestného poriadku súdu písomne oznámila, že výhodou spolupracujúcej osoby – benefit svedka [REDACTED] je, že vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ uznesením z 28. februára 2007 po predchádzajúcom

súhlase prokurátorky podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku prerušil trestné stíhanie vedené proti spolupracujúcej osobe [REDAKOVANÉ] za trestný čin vraždy spolupáchateľstvom, pretože sa významnou mierou podieľal na objasnení zločinu spáchaného organizovanou skupinou a usvedčení páchatel'ov tohto trestného činu. Prokurátorka uznesenie vyšetrovateľa z 28. februára 2007 pripojila ako prílohu podania.

5. Podanie z 25. marca 2024 sťažovateľom a ani zvoleným obhajcom nebolo doručené.

6. Mestský súd uznesením z 25. mája 2024 rozhodol, že podľa § 567t ods. 1 Trestného poriadku účinného od 15. marca 2024 v spojení s § 33a ods. 8 Trestného poriadku obžaloba prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave z 29. júla 2008 spĺňa zákonné náležitosti.

7. Sťažovatelia podali proti uzneseniu mestského súdu z 28. mája 2024 sťažnosť, v ktorej argumentovali, že podanie prokurátorky z 25. marca 2024 nebolo doručené obhajcovi ani obžalovaným sťažovateľom; podaním prokurátorky neboli doplnené všetky benefity, ktoré boli poskytnuté svedkom, prípadne spoluobvineným v tejto trestnej veci. Konkrétne v sťažnosti proti uzneseniu mestského súdu uviedli najmä, že svedkovi [REDAKOVANÉ] bol poskytnutý aj benefit zastavenia trestného stíhania pre trestný čin ublíženia na zdraví a pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny uznesením prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „ÚŠP“) č. k. VII/IGv36/II-8 z 8. marca 2011. Zároveň nedošlo k vzneseniu obvinenia tomuto svedkovi pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami v tomto trestnom konaní. Uvedeným uznesením ÚŠP bolo svedkovi [REDAKOVANÉ] zastavené trestné stíhanie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a benefity boli udelené aj obžalovanému [REDAKOVANÉ], svedkovi [REDAKOVANÉ]. Zo strany prokurátora došlo k oznámeniu len jedného z množstva benefitov vo vzťahu k jedinému svedkovi, pričom benefity boli poskytnuté viacerým svedkom, ako aj spoluobžalovanému. Obžaloba podľa názoru sťažovateľov nespĺňala zákonné náležitosti.

8. Krajský súd namietaným uznesením z 27. novembra 2024 rozhodol, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosti sťažovateľov zamietajú.

9. Krajský súd v namietanom uznesení poukázal na zatiaľ nie celkom širokú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k predmetnej problematike, z ktorej možno vyvodíť preferovanie formálneho náhľadu na povinnosť prokurátora podľa § 567t ods. 1 Trestného poriadku (napr. 4Tost/17/2024, 5Tost/14/2024), zatiaľ čo uznesenie Špecializovaného trestného súdu (sp. zn. 2T/12/2012 z 18. apríla 2024), na ktoré poukázala obhajoba, ktoré vychádza z materiálneho posudzovania splnenia povinnosti prokurátorom, zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť. Krajský súd vychádzal z toho, že účelom rozhodovania o splnení náležitostí obžaloby je poznanie potenciálnej motivácie svedka či spoluobvineného krivo vypovedať, pričom ku konečnému hodnoteniu výpovede takýchto osôb dochádza až pri rozhodovaní súdu o obžalobe, teda po kompletnom vykonaní dokazovania. Ak teda prokurátor oprel rozsah označených benefitov o ustanovenie § 235 písm. e) Trestného poriadku a uviedol len tie benefity, ktoré súvisia so žalovaným skutkom, o ktorých mal z titulu predchádzajúceho výkonu dozoru vedomosť, povinnosť podľa § 567t ods. 1 Trestného poriadku si splnil.

10. K námietke porušenia práva na obhajobu nedoručením doplnenia obžaloby krajský súd uviedol, že zo znenia § 567t ods. 1 Trestného poriadku nevyplýva povinnosť doručovať doplnenie náležitostí obžaloby podľa § 235 písm. e) Trestného poriadku obžalovanému a obhajcovi, avšak túto povinnosť možno vyvodiť z § 240 ods. 1 Trestného poriadku. Doručenie doplnenia obžaloby podľa krajského súdu však nie je zákonnou podmienkou pre postup podľa § 567t ods. 1 Trestného poriadku, a preto nič nebráni súdu prvého stupňa, aby si túto povinnosť splnil neskôr, pričom poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tost/14/2024 z 30. apríla 2024.

II. Argumentácia sťažovateľov

11. Sťažovatelia uvádzajú, že nedoručením podania prokurátorky z 25. marca 2024 bol porušený princíp kontradiktórnosti trestného konania. Zároveň tým bolo porušené aj ich právo na obhajobu, právo byť zoznámený so všetkými významnými dôkazmi a vyjadreniami, ktoré ho môžu pozbaviť viny alebo dospieť k zmierneniu trestu a ktoré zhromaždili príslušné orgány. Poukazujú na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu ku kontradiktórnosti konania, tvrdené porušenie práv nedoručením podania prokurátorky argumentujú aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4Tost/17/2024 z 22. mája 2024 v obdobnej veci.

12. Sťažovatelia uvádzajú, že sťažovateľ v 1. rade v sťažnosti proti uzneseniu mestského súdu namietal aj to, že prokurátorka v rozpore s § 33a Trestného poriadku nepredložila súdu záznam o spolupráci so spolupracujúcou osobou [REDACTED], a preto nemožno vylúčiť, že takýto záznam ani nebol spísaný. Sťažovateľom tak bola odňatá možnosť vyjadriť sa, či podanie obsahuje všetky náležitosti podľa § 33a Trestného poriadku.

13. Sťažovatelia tvrdia, že namietanými uzneseniami všeobecné súdy popreli účel a význam ustanovenia § 567t ods. 1 Trestného poriadku, tieto uznesenia považujú za arbitrárne. Krajský súd zároveň v uznesení z 27. novembra 2024 nedal odpoveď na námietku sťažovateľa v 1. rade, že prokurátorka v rozpore s ustanovením § 33a ods. 2 Trestného poriadku nepredložila záznam o spolupráci.

14. Pokiaľ ide o neoznámenie ďalších benefitov poskytnutých spolupracujúcim osobám v zmysle § 10 ods. 24 Trestného poriadku, sťažovatelia namietajú, že podľa ustanovenia § 33a ods. 8 Trestného poriadku v spojení s § 567t ods. 1 Trestného poriadku mal prokurátor povinnosť predložiť súdu všetky benefity, ktoré boli poskytnuté alebo sľúbené spolupracujúcej osobe v prejednávanej alebo v inej trestnej veci, ak prokurátor navrhuje na hlavnom pojednávaní vypočuť takéhoto svedka, a to všetko v lehote do 10 dní od účinnosti tohto zákona, teda od 15. marca 2024. Sťažovatelia uvádzajú v ústavnej sťažnosti zoznam benefitov poskytnutých spolupracujúcim osobám, ktoré navrhuje prokurátor na hlavnom pojednávaní vypočuť ako svedkov, resp. spoluobžalovaného, a ktoré neoznámil súdu, ktoré majú podstatným spôsobom spochybňovať zákonnosť a vykonateľnosť týchto dôkazov.

15. Sťažovatelia poukazujú na uznesenie Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2T/12/2012 z 18. apríla 2024, ktorým bola obžaloba prokurátora odmietnutá a vrátená prokurátorovi z dôvodu, že nespĺňala náležitosti s poukazom na ustanovenie § 567t ods. 1 a § 33a ods. 8 Trestného poriadku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom a napadnutým uznesením mestského súdu:

16. Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. V zmysle princípu subsidiarity poskytuje ústavný súd ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej právomoci.

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovatelia mali možnosť podať proti napadnutému uzneseniu mestského súdu sťažnosť, pričom túto možnosť sťažovatelia aj využili a posúdenie všetkých ich relevantných námietok tak bolo v právomoci krajského súdu.

18. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti tak nemá ústavný súd danú právomoc, a preto ju bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením krajského súdu:

19. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných právnych noriem. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09).

20. Trestné konanie je vo vzťahu k obžalovanému od podania obžaloby proces, v ktorom sa v rámci jeho štádií môžu naprávať jednotlivé pochybenia súdov a orgánov činných v trestnom konaní. Preto spravidla až po skončení trestného konania vo vzťahu k odsúdenému možno ústavnou sťažnosťou namietať pochybenia, ktoré viedli k porušeniu jeho základných práv. Štruktúra trestného procesu je preto určujúcim prvkom prístupu ústavného súdu k druhovo rôznym procesným rozhodnutiam orgánov činných v trestnom konaní a súdov v trestnom konaní tak, aby sa nepoprela podstata a účel súdneho konania v rámci systému jeho opravných prostriedkov.

21. Ústavný súd už k novoustanovenému rozhodovaniu o prijatí obžaloby judikoval, že ani pri rozhodovaní spojenom s prijatím obžaloby súdom podľa Trestného poriadku v znení účinnom od 15. marca 2024 [§ 241 ods. 1 písm. l) a § 244 ods. 1 písm. k)] nemožno očakávať vstup ústavného súdu do prebiehajúceho konania, ktorý by nahrádzal orgány tohto konania s právomocou predchádzajúcou právomoci ústavného súdu, preto ústavný súd odmietne proti takému rozhodnutiu podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 452/2024, IV. ÚS 177/2025).

22. Procesná záruka oznámenia spolupracujúcim osobám poskytnutých benefitov slúži na to, aby prípadne poskytnuté benefity mohli byť zohľadnené pri hodnotení výpovedí takýchto osôb

v procese hodnotenia dôkazov. Nedostatky tohto procesu, námietky porušenia svojich práv budú mať sťažovatelia možnosť uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi v rámci vedeného trestného konania, a to jednak pred mestským súdom a prípadne aj na podklade opravných prostriedkov podľa Trestného poriadku.

23. Preto je ústavná sťažnosť pre nevyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľom na ochranu ich ústavných práv priznáva zákon, podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) tohto zákona odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu